

1/2 i pt. ark.

F

D: No 4380
Ank. L. K. VITT. AKAD. & RA
d. -6 NOV. 1926

F
FÖREDRAGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN

DEN 9/11 1926
BESLUT: Ja till yrket Bondén
A. T. A.

Till Riksantikvarien.

På uppdrag av Riksantikvarien har under-
tecknad uppsatt ett nytt ekkors och upplagt ett stenklott jämte två
andra stenar på en gravhög på "Skiästa Tämpten", Spånga socken, Upp-
land och ber härmed vördsamt få överlämna redogörelse härför.

Vid den inventering av Skesta gårds ägor,
som jag företagit, återfann jag det i "Rannsakingar av antiqviteter"
av år 1682 omtalade stenarna, "Smörasken", som ett stycke är af-
skurit (utav) och "en Steen til tecken effter Bröödet". "Smörasken"
kallas nu "Osten"; Bröödet benämns nu "Limpan" och därtill hade
kommit ännu en sten "Korven". Alla tre stenarna ha till på 1880-
talet legat kvar på sin ursprungliga plats uppe på den 16 meter
stora gravhögen invid Skesta gamla gård. Då stod ett träkors
bredvid stenarna, alldeles såsom det uppgives år 1682 "ståendes
dher ~~tempte~~ ett uttgaml Ekekårs". Alla stenarna hade sedan rullats
ned för backen till den c:a 200 meter ö därom belägna kvarnen och
stugan på Kälvesta mark. För några år sedan hade inspektor Nissar,
Solhem, flyttat "Osten" och "Korven" till sin gård. Enligt vad
A. Pettersson, som bodde i stugan vid kvarnen meddelade mig före

sin död i våras, voro dessa stenar de som verkligen legat på gravhögen. F.d. kyrkvården Jansson i Spånga by, som bott vid Lunda, var med mig och såg på stenarna och kände även han igen dem. Herr Jansson visade även, huru de hade legat uppe på gravven och detta stämde väl överens med den teckning, som finns i A. T. A. och en teckning, som jag fann i Trolle-Bondes Säfsta-holmsarkiv, som nu förvaras i Riksarkivet.

Kyrkvaktare Andersson, som även väl minns korset och stenarna har också varit med mig, för att jag skulle få veta, om det vore rätta stenar och plats^{-en} för deras placering. Han har i huvudsak lämnat samma uppgifter som Jansson.

Ett nytt ekkors har förfärdigats enligt bifogade teckning och stenarna upplagts på det sätt, de enligt de gamla teckningarna ha legat. Korset är nedsatt i det gamla hålet till vilket skoningen ännu delvis var orubbad.

Korset är överdraget med något preparat som bränts in och sedan det rests är det ytterligare linoljedränkt. Den del av korset som står ned i jorden är tjärad och omlindad med tjärpapp. Korsets höjd ovan mark är 1,70 meter.

Uppläggnngen av stenarna, utförandet av korset samt dess uppsättande har bekostats av Greve~~K~~Krister Bonde, Hesselby, och A.B. Hesselby Egendom adr. Spånga. Önskvärt vore att Greve Bonde och bolaget erhöillo tacksägelseskrivelser.

En tradition om korset och stenarna lever ännu och är i huvudsak densamma som under 1600-talet. Den kommer att meddelas senare i min inventeringsberättelse. Stockholm den 6 november 1926.

Vördsamt

Bengt Bengtson

